

Stanovisko

hlavného kontrolóra mesta k návrhu rozpočtu Mesta Nitry na rok 2017 s výhľadom na roky 2018-2019

Podľa § 18f ods.1 písm. c) zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov predkladám odborné stanovisko k návrhu viacročného rozpočtu mesta Nitry na roky 2017 - 2019. Podkladom pre vypracovanie stanoviska bol spracovaný návrh viacročného rozpočtu mesta na roky 2017 - 2019 v členení podľa rozpočtovej klasifikácie a v programovej štruktúre.

1. Preverenie dodržania zákonných povinností pri zostavovaní návrhu viacročného rozpočtu

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Nitry na roky 2017–2019 bol zostavený v súlade s platnou legislatívou, zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p., zákonom č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.. Na zostavenie návrhu rozpočtu verejnej správy na roky 2017-2019 vydalo Ministerstvo financií SR príručku pod čís. MF/009450/2016-411. V zmysle tohto dokumentu sú jednotlivé subjekty, ktorých rozpočty tvoria rozpočet verejnej správy, povinné zapracovať do návrhov svojich rozpočtov finančné toky zo štátneho rozpočtu v súlade s návrhom štátneho rozpočtu schváleného vládou. Mesto Nitra pri zostavovaní návrhu rozpočtu postupovalo v súlade s vydanou Príručkou.

V zmysle zákona č.583/2004 Z.z. mesto zostavilo návrh viacročného rozpočtu na roky 2017-2019, pričom záväzným rozpočtom je rozpočet na príslušný rozpočtový rok (r. 2017) a príjmy a výdavky rozpočtov na roky 2018 a 2019 nie sú v zmysle § 9 uvedeného zákona záväzné. Návrh rozpočtu je spracovaný v zmysle platnej rozpočtovej klasifikácie vydananej MF SR, ktorá je pre obce záväzná.

Podľa §10 zákona č.583/2004 Z.z. sú obce povinné zostaviť rozpočet vnútorne členený na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet)
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet)
- c) finančné operácie

Bežný rozpočet musí byť zostavený ako vyrovnaný alebo prebytkový, schodkový sa môže zostaviť iba v prípade, ak sa vo výdavkoch bežného rozpočtu rozpočtuje použitie účelovo určených prostriedkov zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu EÚ nevyčerpaných v minulých rokoch. Kapitálový rozpočet sa zostavuje ako vyrovnaný alebo prebytkový, schodkový sa môže zostaviť iba v prípade, ak tento schodok možno vykryť zostatkami finančných prostriedkov z minulých rokov, návratnými zdrojmi financovania, alebo je tento schodok krytý prebytkom bežného rozpočtu v príslušnom rozpočtovom roku.

Uvedené ustanovenie zákona bolo pri zostavovaní rozpočtu dodržané.

Návrh viacročného rozpočtu na roky 2017-2019 je zostavený v programovej štruktúre, programový rozpočet obsahuje údaje o zámeroch a cieľoch mesta vo finančnom vyjadrení. Zostavením programového rozpočtu do programov, podprogramov a prvkov je splnená povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 4 a § 9 zákona č. 583/2004 Z.z.

Predložený návrh rozpočtu je zostavený v súlade s čl. 9 ods.1 ústavného zákona č.493/2011 Z.z. o rozpočtovej zodpovednosti v z.n.p., podľa ktorého sú subjekty verejnej správy povinné zostavovať svoj rozpočet najmenej na tri rozpočtové roky, pričom súčasťou návrhu rozpočtu je aj schválený rozpočet na bežný rozpočtový rok, údaje o očakávanej skutočnosti bežného rozpočtového roka a údaje o skutočnom plnení rozpočtu za predchádzajúce dva rozpočtové roky.

Návrh viacročného rozpočtu Mesta Nitry na roky 2017-2019 bol v súlade s § 9 zákona č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení v z.n.p. zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke mesta, čím bola dodržaná povinnosť zverejnenia najmenej 15 dní pred jeho schválením, aby sa k nemu mohli obyvatelia mesta vyjadriť.

Zhrnutie: Konštatujem, že návrh viacročného rozpočtu Mesta Nitry na roky 2017-2019 bol spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

2. Tvorba návrhu rozpočtu na rok 2017

Vzhľadom na ustanovenie § 9 ods.4 zákona č.583/2004 Z.z., ako aj § 5 ods.2 Rozpočtových pravidiel mesta Nitry, z dôvodu nezáväznosti príjmov a výdavkov rozpočtov na roky nasledujúce po príslušnom rozpočtovom roku, predmetom tejto časti stanoviska je posúdenie návrhu rozpočtu na rok 2017.

V zmysle § 6 odst.4 Rozpočtových pravidiel Mesta Nitry mestské zastupiteľstvo každoročne schvaľuje pravidlá zostavovania rozpočtu na nasledujúci kalendárny rok.

Proces prípravy rozpočtu sa riadil Pravidlami zostavovania rozpočtu na rok 2017, ktoré schválilo mestské zastupiteľstvo uzn.č. 170/2016-MZ zo dňa 23.6.2016.

Mestské zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 13.10.2016 uzn.č.298/2016-MZ schválilo Východiskové ukazovatele do návrhu rozpočtu na rok 2017 a to konkrétne: návrh príjmovej časti rozpočtu a výšku limitov jednotlivých rozpočtových kapitol vrátane výšky limitu príspevku pre príspevkovú organizáciu Správu zariadení sociálnych služieb.

Pri tvorbe návrhu rozpočtu boli správcovia rozpočtových kapitol a organizácia SZSS povinní dodržať schválené limity výdavkov.

Návrh rozpočtu na rok 2017 je spracovaný a predložený na schválenie MZ ako vyrovnaný.

Bežný rozpočet je zostavený ako **prebytkový v sume 6 361 250 eur** (vrátane škôl a CVČ), čím je splnená povinnosť vyplývajúca z ustanovenia § 10 ods.7 zákona 523/2004 Z.z.

Kapitálový rozpočet je zostavený ako **schodkový v sume – 1 523 870 eur** (vrátane škôl a CVČ).

Potreba zostavenia prebytkového bežného rozpočtu v navrhovanej výške vyplýva z potreby splácania úverov v roku 2017 ako aj krytia schodku kapitálového rozpočtu.

Príjmy

Návrh rozpočtu mesta počíta s príjmami v objeme **53 398 900 eur** (vrátane príjmov škôl). Zo štruktúry príjmov je zrejmé, že najstabilnejšou a najvýznamnejšou zložkou príjmovej časti rozpočtu sú daňové príjmy v objeme 36 009 570 eur, čo predstavuje cca 67,4% z celkového objemu príjmov. Najvyšší podiel z daňových príjmov predstavuje výnos dane z príjmov fyzických osôb poukázaný zo štátneho rozpočtu, ktorý je naplánovaný v predpokladanej výške skutočnosti roku 2016. V čase spracovania návrhu rozpočtu mesta nebola ešte Ministerstvom financií SR zverejnená prognóza podielu obcí na výnose dane z príjmov FO. Pri schvaľovaní rozpočtu je predpoklad, že mesto bude touto informáciou disponovať, preto odporúčam mestskému zastupiteľstvu schváliť výšku tohto príjmu na úrovni prognózy MF SR.

Príjmová časť návrhu rozpočtu na rok 2017 sa oproti schváleným východiskovým ukazovateľom líši v nasledovnej položke:

	Východis.ukaz.	Návrh rozpočtu		Rozdiel
Príjmy škôl + CVC	550 000	692 200	+	142 200

Zmena príjmov škôl súvisí aj so schválením dodatku č.9 k VZN č.21/2009 o hospodárení s majetkom mesta, v ktorom boli zavedené sadzby príležitostného prenájmu učební v ZŠ a ktorým sa zvýšili sadzby za prenájom telocviční.

Príjmy škôl predstavujú hlavne príjmy z prenájmov voľných priestorov škôl, príjmy za školné, za školské kluby a sú zohľadnené vo výdavkovej časti rozpočtu – v dotáciách pre základné školy. Príjmy a výdavky rozpočtových organizácií sú v zmysle platných pravidiel súčasťou rozpočtu mesta.

Návrh príjmov na rok 2017 (53 398 900 eur) je nižší oproti očakávanej skutočnosti plnenia príjmovej časti rozpočtu za rok 2016 (64 226 399 eur) o -10 827 499 eur. Tento rozdiel spočíva hlavne v prijatí tuzemských a zahraničných kapitálových transferov v roku 2016 a v zapojení príjmových finančných operácií do rozpočtu mesta na rok 2016 a to konkrétne zapojenie zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov, prevodu prostriedkov z peňažných fondov a prijatie bankových úverov.

Návrh rozpočtu na rok 2017 neobsahuje príjmové finančné operácie, zostatok prostriedkov z predchádzajúceho roka bude zaradený do rozpočtu mesta na rok 2017 až pri schvaľovaní záverečného účtu za rok 2016.

Po odpočítaní kapitálových a zahraničných transferov, príjmových finančných operácií a bankových úverov z rozpočtu roku 2016 je návrh rozpočtu príjmov na rok 2017 porovnateľný s očakávanou skutočnosťou roku 2016. Zvýšený príjem je navrhovaný v položkách „daň z nehnuteľností a „ poplatok za komunálny odpad“, čo súvisí s navrhovanou zmenou VZN o miestnych daniach a schválenou zmenou VZN o miestnom poplatku za komunálne odpady a DSO, ktorými sa upravujú sadzby dane resp. poplatku.

Zmenou v príjmovej časti rozpočtu mesta oproti minulým rokom je, že mesto do budúceho ročného rozpočtu plánuje celý príjem z prenájmu všetkých bytových a nebytových priestorov vo vlastníctve mesta, t.j. aj z tých, ktorých správu vykonáva Služby Nitra s.r.o. Uvedeným sa odstránil dlhodobý nesúlad účtovania a rozpočtovania príjmov z nájomného s platnou legislatívou, čo je výsledkom plnenia prijatého opatrenia ku kontrolnému zisteniu z kontroly vykonanej útvarom hlavného kontrolóra.

Ďalšou zmenou oproti schválenému rozpočtu na rok 2016 je, že v návrhu rozpočtu je zapracovaný príjem za parkovné a to z dôvodu zrušenia Mestských služieb, ktorý bol dovtedy príjmom príspevkovej organizácie.

Okrem toho netreba zabudnúť aj na vlastný príjem príspevkovej organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta (Správa zariadení sociálnych služieb), ktoré v zmysle postupov účtovania a rozpočtovania verejnej správy nie je premietnutý do rozpočtu mesta, ale úzko súvisí s hospodárením mesta, nakoľko od jeho výšky závisí výška limitu príspevku z rozpočtu mesta pre SZSS. Výška príjmu SZSS sa zase odvíja od platieb vyplývajúcich zo schváleného VZN o sociálnych službách.

Návrh rozpočtu neobsahuje kapitálové príjmy t.j. príjmy z predaja majetku. V dôvodovej správe k materiálu sa uvádza, že príjmy z predaja sa budú zapájať do rozpočtu v závislosti na objeme pripravených a schválených predajov v MZ.

Pozitívne hodnotím skutočnosť, že návrh rozpočtu mesta je zostavený tak, že úhrada návratných zdrojov financovania bude realizovaná z bežných príjmov rozpočtu a že návrh príjmovej časti rozpočtu je nastavený reálne a nepredpokladám žiadne riziko pri jeho plnení.

Výdavky

Schválením východiskových ukazovateľov do návrhu rozpočtu na rok 2017 (uzn.č.298/2016-MZ) mestské zastupiteľstvo schválilo príjmy a limity výdavkov pre jednotlivé rozpočtové kapitoly a Správu zariadení sociálnych služieb. Výdavky v návrhu rozpočtu sú naplánované vo výške príjmov t.j. **53 398 900 eur**.

Pri kontrole dodržania ustanovení Pravidiel zostavovania rozpočtu na rok 2017 schválených uzn.č.170/2016-MZ zo dňa 23.6.2016 som zistila nasledovné:

- schválené limity výdavkov sú v návrhu rozpočtu dodržané
- v návrhu rozpočtov ZŠ Na Hôrke a ZŠ Fatranská sú naplánované kapitálové výdavky v školských jedálňach kryté z vlastných zdrojov v celkovej výške 10 200 €, pričom vo východiskových ukazovateľoch v kapitole odboru školstva, mládeže a športu tieto výdavky nie sú zaradené do kapitálových, celkový limit výdavkov pre ZŠ týmto však prekročený nebol
- v návrhu rozpočtu Správy zariadení sociálnych služieb sú naplánované kapitálové výdavky vo výške 26 000 €, z toho na stroje prístroje a zariadenia 12 000 € a na nákup osobných automobilov 14 000 €. V schválenom materiáli východiskových ukazovateľov do návrhu rozpočtu sú medzi nevyhnutnými požiadavkami SZSS obsiahnuté kapitálové výdavky vo výške 19 000 € a to iba na nákup strojov, prístrojov a zariadení
- v ostatných požiadavkách nad rámec limitu nie sú uvedené žiadne požiadavky na investičné akcie, tak ako je uvedené v bode 5. Pravidiel zostavovania rozpočtu Mesta Nitra na rok 2017

Pri preskúmaní celého návrhu rozpočtu mesta na rok 2017 som ďalej zistila nasledovné:

Návrh rozpočtu na rok 2017 obsahuje zvýšené výdavky oproti schválenému rozpočtu 2016 v kapitolách „Vnútorná správa“, „Odbor komunálnych činností a ŽP“ a „Odbor majetku“. Uvedené súvisí so zrušením príspevkovej organizácie Mestské služby a začlenením výdavkov na činnosti, ktoré organizácia zabezpečovala, priamo do rozpočtu mesta. Mzdy, odvody pracovníkov bývalých MsS a výdavky na dopravné súvisiace s vozovým parkom Strediska mestských služieb sú začlenené do Vnútornej správy. Výdavky na ostatné odborné činnosti boli začlenené do Odboru komunálnych činností a ŽP.

Výdavky v odbore majetku sa zvýšili z dôvodu zaradenia výdavkov súvisiacich s výkonom správy majetku mesta vrátane údržby tohto majetku prostredníctvom spoločnosti Služby Nitra s.r.o.. Výdavky sú kryté príjmom z nájomného tohto majetku (viď.stanovisko k príjmom).

V kapitole Odbor investičnej výstavby a rozvoja sú zaradené výdavky na splátky záväzkov z dodávateľských úverov (odkúpenie pohľadávok) vo výške 983 180 € na položky 635006 a 717002. V zmysle novely postupov účtovania sa tieto záväzky účtujú na položku 821 Splácanie istiny. V dôvodovej správe k návrhu rozpočtu je uvedené, že splátky bezúročných odkupov pohľadávok budú pred schválením rozpočtu presunuté do kapitoly Splátky úverov a úrokov. Spracovateľ návrhu rozpočtu nezaradil uvedené splátky na správnu položku z dôvodu, že by tým porušil výšku limitov výdavkov schválených mestským zastupiteľstvom. Odporúčam splátky dodávateľských úverov zaradiť na správnu položku v zmysle platných postupov účtovania.

3. Záver

Stanovisko hlavného kontrolóra k návrhu rozpočtu je zamerané najmä na posúdenie súladu návrhu rozpočtu s príslušnými právnymi predpismi, na identifikáciu prípadných rizík a rezerv plnenia rozpočtovaných príjmov a výdavkov.

Návrh viacročného rozpočtu mesta Nitry na roky 2017 – 2019 reálne odráža finančnú situáciu mesta, je spracovaný v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi – zákonom č.523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a zákonom č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p.. Návrh rozpočtu zohľadňuje ustanovenia zákona č.582/2004 Z.z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálny odpad a drobné stavebné odpady v z.n.p., zákona č.564/2004 Z.z. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. a zákona č.597/2003 Z.z. o financovaní základných škôl, stredných škôl a školských zariadení v z.n.p. a ostatné súvisiace právne normy.

Konštatujem, že návrh rozpočtu nezvyšuje záťaž mesta a zabezpečuje financovanie základných funkcií samosprávy a preneseného výkonu štátnej správy za predpokladu dôsledného rešpektovania právnych predpisov a dodržiavania maximálnej hospodárnosti pri vynakladaní rozpočtových prostriedkov.

Na základe uvedených skutočností a po zohľadnení odporúčaní

odporúčam mestskému zastupiteľstvu

rozpočet Mesta Nitry na rok 2017 schváliť a rozpočet Mesta Nitry na roky 2018 – 2019 vziať na vedomie.

V Nitre 18. 11.2016

Ing. Darina Keselyová
hlavný kontrolór mesta Nitry